

HISTORIE:

Nerdammen er inntaksdam som ble demmet opp før 1766. I 1898 ble det besluttet at torvdammen skulle erstattes med steindam, dette ble gjort 1902-03.

Damhuset på Nerdamsdemningen er det opprinnelige damhuset som rommet innretningen som ble benyttet til å regulere vannstanden i Nerdammen.

Damhuset ble bygget ca. 1900 – 1902 i forbindelse med at Solberg Spinneri bygde ny granittdemning.

Den opprinnelige demningen var en torvdam, med rosentorv som tetningsmiddel i midten. Den gang ble vannet brukt til drift av møller og sager som lå nedover i Solbergvassdraget.

Torvdemningen ble altså erstattet av en solid granittdemning, og senere ble en betongdemning anlagt på innsiden av denne som en rehabilitering i 2015/2016. Ved veldig lav vannstand kan man fremdeles se den opprinnelige torvdemningen noen meter innenfor dagens demning.

Heve- senkeanordningen er tatt vare på, og står i dag på østenden av dammuren. Heve- senkeanordningen lå i kjelleren i damhuset, og sveiva raget opp i rommet. Heve- og senkeanordningen for damluka ble fjernet og montert på enden av muren da muren ble rehabilitert i 2015/2016.

Solberg Spinneri hadde vannrettighetene fra Nerdammen og Mellomdammen, og benyttet vannkraften til drift av turbinen som skaffet bedriften strøm. Dette foregikk til 1942, da ble vannrettigheten og eiendommene med tilknytning til Solbergvassdraget solgt vederlagsfritt til Drammen kommune, som benyttet vannet som drikkevann for byens befolkning.

Denne tradisjonsrike lille bygningen, som altså tidligere huset heve- og senkeanordningen for damluka, fungerte også som husly for damvokteren.

For å spare på vannet, ble det etablert en ordning med "damslipp". Ordningen gikk ut på at voksne ansatte ved spinneriet sluttet arbeidet ved 14-tiden for å gå inn til Nerdammen for å stenge av vannet. Vedkommende overnattet i damhuset på Nerdammen, for så å åpne damlukene ved 04.00-tiden neste morgen. Dampasseren måtte så innfinne seg på arbeidet ved frokosttid. Mandagsslippet av vann var

populært, for man kunne da kombinere vannslippet med en liten ferietur sammen med familien.

Vannet er ikke lenger drikkevann, og Drammen kommune overlot bruksretten til damhuset til DNT Drammen og Omegn da muren ble rehabilitert i 2015.

Oppussingen av damhuset på Nerdammen ble startet på høsten 2018 av frivillige. Innvendig kledning og himling ble fjernet. Ytterligere innvendige arbeider ble utført høsten 2020, og ferdigstilling var i september 2023.

Kilder: Eikerarkiv.no, Drammen kommune, Glitrevannverket.